

Vanajavesikeskus

Vuosiraportti 2025

Vanajavesisäätiön hallitus 5.3.2026

Vanajavesisäätiön perustajat

Janakkala

Päyhteistyökumppanit

Hollola

RIIHIMÄKI

KÄRKÖLÄ

Vauhtia vesienhoitoon, ympäristökasvatukseen ja ympäristöinvestointeihin vuonna 2025

- **Kuntarahoituksen kasvu vakauttaa taloutta.** Kuntarahoituksen määrä on kriittisen tärkeä tekijä Vanajavesikeskuksen toiminnan mahdollistajana. Kuntien kanssa tehdään rahoitussopimukset neljä vuotta kestäväksi kaudeksi, ja vuonna 2025 käytiin kuntien kanssa neuvottelut jo neljännessä nelivuotiskaudesta. Neljä kuntaa korotti osuuttaan kaudelle 2026-2029 ja kun viisi kuntaa oli korottanut osuuttaan jo kesken kauden 2022-2024, voidaan todeta että kunnat todella pitävät Vanajavesikeskuksen työtä alueen elinvoiman ja puhtaampien vesistöjen puolesta tärkeänä ja kunnat ovat Vanajavesikeskuksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita.
- **Ympäristökasvatustuokioita järjestettiin ennätykselliset 39 kpl.** Kohderyhmät vaihtelivat päiväkotilaisista yläkoululaisiin ja aiheet kalankäsittelystä muovitutkimuksiin, sillä toteutuksia tehtiin neljässä eri hankkeessa. Hankkeiden lisäksi ympäristökasvatustyötä toteutettiin tuntilaskutuksella tilaustyönä. Vanajavesikeskuksen toiminnan aikana on luotu hyvä pohja luontokoulutyölle.
- **Neljälle uudelle hankkeelle saatiin myönteiset rahoituspäätökset.** Vuoden päättyessä Vanajavesikeskuksen hankesalkussa oli 14 erikokoista hanketta, joiden yhteenlaskettu budjetti oli noin 1,2 M€. Tästä 16,6 % on Vanajavesikeskuksen omarahoitusta eli kuntarahoitusta ja pääyhteistyökumppaneiden myöntämää rahoitusta.
- **Vanajavesikeskus innosti omaehtoiseen vesien hoitoon sekä isosorsimon poistoon jakamalla perinteisen 20 000 € vesienhoitoavustuksen lisäksi 20 000 € isosorsimon poistohankkeisiin.** Tämän mahdollisti eduskunnasta isosorsimon poistoon vuosille 2024-2026 saatu erillismääräraha. Tällä kertaan hakemuksia yleiseen vesienhoitoon vastaanotettiin 37 ja isosorsimon poistoon 9 kappaletta. Vaikka haettujen avustusten yhteissumma oli huomattavan korkea jaossa olevaan rahoitukseen nähden, voitiin kaikille hakijoille jakaa jonkin suuruinen avustus.
- **Eduskunnan erillismäärärahalla saadaan vauhtia alueen vesistöjen vaellusesteiden poistoon.** Joulukuussa Vanajavesikeskus sai tiedon, että sille oli myönnetty erillisrahoitus Janakkalan Suojärven, Hollolan Koskenkosken ja Hausjärven Vuolteenkosken patojen muutostöille. Vuotta aiemmin saadusta erillisrahoituksesta Lopen Nummistenmyllyn padon muutokselle saatiin hankepäätös, ja urakka kilpailutettiin syksyn aikana.
- **Vanajavesikeskuksen saamat lahjoitukset mahdollistivat kahden uuden plankton-mikroskoopin ja niihin yhdistettävän kameran hankinnan.** Vesistöjen levätilanne oli melko hyvä, eikä Vanajavesikeskukseen tuotu levänäytteitä määritettäväksi. Mikroskooppien avulla oli mahdollista tutkia hyytelösammaleläintä tarkemmin ja toteuttaa viestintää yleisöä kiinnostavalla tavalla: osin mikroskoopin kautta kuvattu Vanajavesikeskuksen somevideo hyytelösammaleläimestä ja erityisesti niiden toukista on kerännyt ennätykselliset 76 000 katselukertaa.
- **Taloustyöryhmä** auttoi, opasti ja sparrasi Vanajavesikeskuksen tiimiä talouteen liittyvissä asioissa. Talousosaamiseen liittyvä apu on tarpeen organisaatiossa, jossa asiantuntemus keskittyy lähinnä biologiaan sekä ympäristökasvatus- ja luonnonvara-alaan.

Kannen kuvassa hyytelösammaleläinkolonian pyyntilonkeroita uuden mikroskoopin läpi kuvattuna, kuvaaja Heidi Kontio

VUODEN 2025 AIKAANSAANNOKSIA

PERUSRAHOITUS LUO POHJAN TOIMINNALLE

Vanajaveden alueen 11 kuntaa: **Hämeenlinna, Hattula, Janakkala, Valkeakoski, Lempäälä, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Tammela, Kärkölä ja Hollola** ovat rahoittajina mukana Vanajavesi-yhteistyössä. Vuonna 2025 käytiin kautta 2026-2029 koskevat neuvottelut, joiden seurauksena kuntarahoitusta pystyttiin kasvattamaan vastaamaan nousseisiin urakointi- ym. kustannuksiin. Vanajaveden reitin alajuoksulla sijaitseva Akaa ei vielä varmistanut palaamistaan yhteistyöhön.

Vanajavesikeskuksen pääyhteistyökumppanit kaudella 2022–2025 olivat **OP Häme, Hämeen Sanomat, Tervakoski Oy delfortgroup AG, Hämeenlinnan Osuusmeijeri, HS-Vesi, HAMK, Koulutuskeskus Tavastia** sekä **Osuuskauppa Hämeenmaa**. Kaikki edellä mainitut yritykset jatkavat kumppanuuttaan kaudella 2026-2029, ja pääyhteistyökumppanuuskeskusteluja käydään myös yhden uuden yrityksen kanssa.

Vanajavesikeskuksen vapaamuotoinen taloustyöryhmä on ollut mukana seuraavan rahoituskauden 2026-2029 suunnittelussa. Taloustyöryhmään ovat kuuluneet Mika Helin (aiemmin OP Häme), Marko Ahtiainen (Hämeen Yrittäjät), Toni K. Laine (Hämeen liitto). Säätiön hallituksesta työryhmän toimintaan on osallistunut Kalevi Lauronen.

Vesienhoidon ja vesistöviestinnän työt vuonna 2025

- Vesistöinvestointien kannustus- ja vauhditushanke VIIVI (Vauhtia ilmastomyönteisiin vesistö-investointeihin) on ollut uusi keino lisätä vesienhoitototeutuksia: hankkeen myötä paikallistoimijoiden toteutuksia on suunnitteilla tai toteutuksessa jo yhdeksän kappaletta
- Jatkettiin koko Vanajavesikeskuksen toimialueen kattavaa kolmivuotista isosorsimon torjuntahanketta, jonka rahoitus tulee eduskunnan valtiovarainvaliokunnan erillismäärärahasta. Isosorsimohankkeessa toteutettiin neuvontaa ja viestintää sekä jaettiin avustuksia isosorsimon torjuntaan.
- Teuronjoen ja Puujoen kalatienhankkeet etenevät: Vanajavesikeskus sai rahoitusta sekä Koskenkosken että Vuolteenkosken patojen muutostöiden toteutuksiin (eduskunnan erillisrahoitus). Hollolan ja Hausjärven kunnat saivat kyseisille töille vesiluvat vuoden aikana.
- Jatkettiin vesistö- ja ilmastoviisaan metsätalouden neuvontahanketta yhdessä Suomen metsäkeskuksen ja Vesijärvisäätiön kanssa mm. järjestämällä työpajapäivä metsätoimihenkilöille ja -urakoitsijoille Lammin biologisella asemalla.
- Raportoitiin laajasti vesikasvillisuuden kehittymisen trendejä osana Sätkin-hanketta.
- Kartoitettiin Janakkalan Isojärven vesikasvillisuus sekä aloitettiin Hauhonselän vesikasvillisuuden kartoitus.
- Vesienhoitohankkeissa on suunniteltu ja valmistunut kaksi kosteikko- ja laskeutusallasta, Valkeakoskelle ja Hauholle. Valkeakoskella on lisäksi asennettu biohiilisuodattimet lumenkaatopaikan valumavesiä suodattamaan.

Monimuotoisuuden ja maisemanhoitoon liittyvät työt

- Saatiin valmiiksi Kolmas järjestö-Helmi-hanke Iloiset linnut rannoille III, jonka myötä mm. perustettiin nautalaidun Natura2000-alueelle Hausjärven Ansionjärven rantaan.

- Raivattiin pusikkoa Hämeenlinnan Hattelmalanjärven luhdalta ja Hauhon Pappilanaron laitumelta.
- Osallistuttiin ELY-keskuksen kumppanina Vanajaveden alue -Helmikeskittymän esittelytilaisuuksien järjestelyihin ja toteutukseen.

Ympäristökasvatus, luontomatkailu ja lähikalan käytön edistäminen

- Järjestettiin kalankäsittelykursseja, pilkkipäiviä ja vedentutkimustuokioita perheille ja koululaisille Kanta-Hämeessä.
- Järjestettiin monenlaista vesistöaiheista toimintaa Valkeakosken Vesistöviikon vesiensuojelupäivänä.
- Toteutettiin Hämeenlinnan kaupungin kanssa Kestävän tulevaisuuden opinvirta -kokonaisuutta pilotoimalla muovitutkimus-kokonaisuutta Hämeenlinnan viidensillä luokilla.
- Valmistauduttiin hakemaan virallista luontokoulu-statusta

Avustuksia jaettiin

Vanajavesikeskus järjesti vesienhoidon avustushaun rinnalla myös tarkasti isosorsimon torjuntaan kohdennetun avustushaun. Ensiksi mainittuun saatiin 37 hakemusta ja isosorsimon torjuntaan liittyviä avustushakemuksia vastaanotettiin 9. Molemmissa kokonaisuuksissa jaettavana oli 20 000 euron summa. Haettujen avustusten yhteissumma oli jälleen paljon suurempi kuin mitä voitiin myöntää. Kaikki hakemukset todettiin avustuskelpoisiksi.

Yhteistyötä & verkostoja vahvistettiin

Vanajavesikeskuksen laajat kumppanuusverkostot toimivat hyvin. Kumppanit eri aloilla ja eri puolilla aluetta ovat ratkaisevan tärkeitä Vanajavesikeskuksen toiminnalle, sillä kaikki Vanajavesikeskuksen toimet tehdään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Verkoston tärkeimmät tahot ovat kunnat, ELY-keskukset (jatkossa elinvoimakeskukset ja osin mahdollisesti myös lupa- ja valvontavirasto), Hämeen kalatalouskeskus, suojeluyhdistykset, tutkimus- ja oppilaitokset, maanviljelijät ja -omistajat, media sekä pääyhteistyökumppanit. Pääyhteistyökumppanien kanssa neuvoteltiin jatkosopimukset seuraavalle neljän vuoden jaksolle 2026-2029.

Osaaminen on arvokkainta

Vanajavesikeskuksen osaamisresurssit koostuvat Vanajavesikeskuksen tiimin resursseista sekä säätiön hallituksen jäsenten ja muiden avainhenkilöiden osaamisesta. Osaamista löytyy varsin hyvin kaikilta tärkeimmiltä osa-alueilta: vesienhoito, viestintä, hankehallinnointi ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Vanajavesikeskuksen asiantuntijoiden paikallistuntemuksesta on tullut valttikortti. Alueen kuntien ympäristöviranhaltijoista on vaihtunut niin monia, että monessa kunnassa Vanajavesikeskuksen asiantuntijat tuntevat kunnan järvet, joet ja toimijat paremmin kuin kunnan omat viranhaltijat tuntevat. Vain harvassa kunnassa on myöskään kokemusta vesistökuunnostusten käytännön toteuttamisesta. Siksi Vanajavesikeskus voi auttaa montaa kuntaa ja yhdistystä tehokkaasti.

Hankerahoituksen hankinnassa onnistuttiin

Neljälle uudelle hankkeelle saatiin myönteiset rahoituspäätökset. Vuoden päättyessä Vanajavesikeskuksen hankesalkussa oli 14 erikokoista hanketta, joiden yhteenlaskettu budjetti oli noin 1,2 M€. Tästä 16,6 % oli Vanajavesikeskuksen omarahoitusta eli kuntarahoitusta ja pääyhteistyökumppaneiden myöntämää rahoitusta.

Hankerahoituksen hankinta on jatkuvaa työtä. Alkuvuonna 2026 odotellaan rahoituspäätöstä yhdelle uudelle hankkeelle, ja kaksi hankehakemusta on valmisteluvaiheessa.

Toiminnan kriittiset mittarit ja vaikuttavuus

Vanajavesikeskus on vaikuttanut viime vuosina vahvasti Vanajaveden alueeseen:

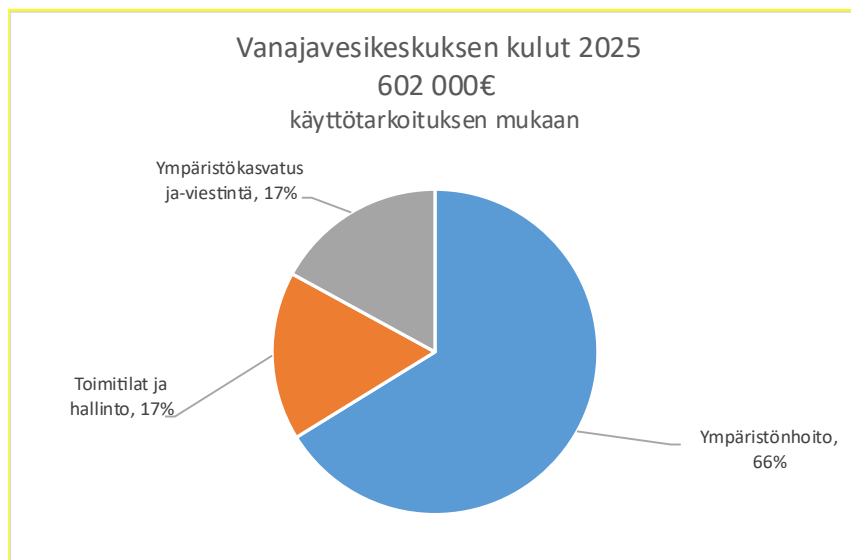
- **vaikutus vesien tilaan:** tavoitteena vesien hyvä tila, myönteinen vaikutus paikallisesti ja alueellisesti. Koko vesistöalueen mittakaavassa vaikutus näkyy viiveellä, ilmastonmuutos hidastaa tavoitteiden saavuttamista
- **vaikutus luonnon monimuotoisuuteen:** vahva myönteinen vaikutus, Renkajoki on saatu kokonaan vapaaksi vaellusesteistä, Teuronjoen-Puujoen alueella kahden padon muutostöihin on saatu vesiluvat. Tehdyt lukuisat lintuvesikunnostukset ovat vaikuttavia. Kaikki kunnostustoimet lisäävät monimuotoisuutta paikallisesti.
- **vaikutus ilmastonmuutokseen sopeutumiseen:** tehtävät toimet vähentävät ilmastonmuutoksen haitallisia vaikutuksia ja uusi tieto auttaa sopeutumistoimissa. Kun ehkäistään rehevöitymistä, hidastetaan samalla ranta-alueiden kasvihuonekaasupäästöjen kasvua sekä voidaan vähentää äärevien vesitilanteiden haittoja.
- **vaikutus virkistyskäyttöön:** retkikohteita ja aktiviteetteja on markkinoitu (esim. kalapaikkaopas).
- **vaikutus matkailuun:** hienot vesiluontokohteet ja –aktiviteetit ovat aiempaa paremmin löydettävissä (monipuolinen markkinointimateriaali kaikkien käytössä, kansainvälisiä matkailijoita varten myös englanninkielisenä, yhteistyötä yritysten kanssa)
- **vaikutus lapsiin ja nuorisoon:** luontosuhteen vahvistuminen, tiedon tason kasvu, lähi- luonnon tuntemuksen parantuminen, kalankäsittelytaitojen oppiminen, elämykset
- **vaikutus yhdistystoimintaan:** yhdistysten toiminta virkistynyt, tekevät aiempaa enemmän kunnostustoimia, yhdistysten toimijoiden osaaminen kasvanut, yhteistyö lisääntynyt (mm. yhteishankkeissa), uusia vesiensuojeluyhdistyksiä syntynyt, avustukset mahdollistavat yhdistysten omia hankkeita
- **vaikutus osaamiseen:** osaaminen lisääntynyt alueella huomattavasti. Nykyisin Vanajaveden alueella tehdään aiempaa enemmän käytännön töitä ja tutkimuksia, joista kertyy tietoa ja kokemusta. Toimet tehdään yhteistyössä eri kumppaneiden kanssa ja ajatustenvaihto on vilkasta. VVK:n osaaminen kiinnostaa myös muualla Suomessa esim. lintuvesikunnostuksissa VVK on perehdyttänyt Metsähallituksen ja ELYjen toimijoita. Oppilaitosyhteistyö on vahvaa (erityisesti HAMKin ja Hyrian kanssa) ja VVK osallistuu alan opiskelijoiden koulutukseen tarjoamalla harjoittelupaikkoja ja opiskelijaprojekteja. Vuonna 2025 VVK:ssa teki harjoittelujakson yksi HAMKin ja yksi HYRIAn opiskelija.
- **Vaikutus työllisyyteen:** Vanajavesikeskus työllisti vuonna 2025 laskennallisesti 5,2 htv (3 kokoaikaista työntekijää, yksi osa-aikainen ympärivuotinen työntekijä, yksi henkilö osin kokoaikaisesti ja osin osa-aikaisesti sekä kaksi osa-aikaista hanketyöntekijää). Välillisesti VVK teettää ostopalveluiden kautta töitä vuosittain lukuisilla urakoitsijoilla, konsulteilla ja muilla palvelujen tarjoajilla. Vuonna 2025 Vanajavesikeskuksen maksamien ympäristönhoidon ostopalveluiden arvo oli 183 307 €.
- **vaikutus alueen elinvoimaan, aluekehitykseen ja –talouteen:** Vuonna 2025 Vanajavesikeskus toi jälleen hankerahoituksen avulla paljon rahaa Vanajaveden alueelle ja Vanajaveden alueen kehittämiseen. Vanajavesikeskuksen hankesalkku oli vuoden päättyessä suuruudeltaan noin 1,2 M€. Hankesalkun arvosta 16,6 % on Vanajavesikeskuksen omara-

hoitusta (kunnilta ja yrityskumppaneilta saatua rahoitusta). Loput on haettu ja saatu valtiolta ja alueen muilta toimijoilta. Valtaosa Vanajavesikeskukselle osoitetuista varoista päätyy aikanaan kunnostusten ja tempausten myötä alueella toimiville maa- ja vesirakennusurakoitsijoille tai -suunnittelijoille, tavarantoimittajille ja muille yrityksille.

- **vaikutus imagoon:** VVK:n työ vahvistaa alueen imagoa. Ihmisille välittyy se tosiasia, että tällä alueella ongelmiin tartutaan, niitä pyritään ratkaisemaan ja täällä pidetään huolta ympäristöstä yhteisvoimin.

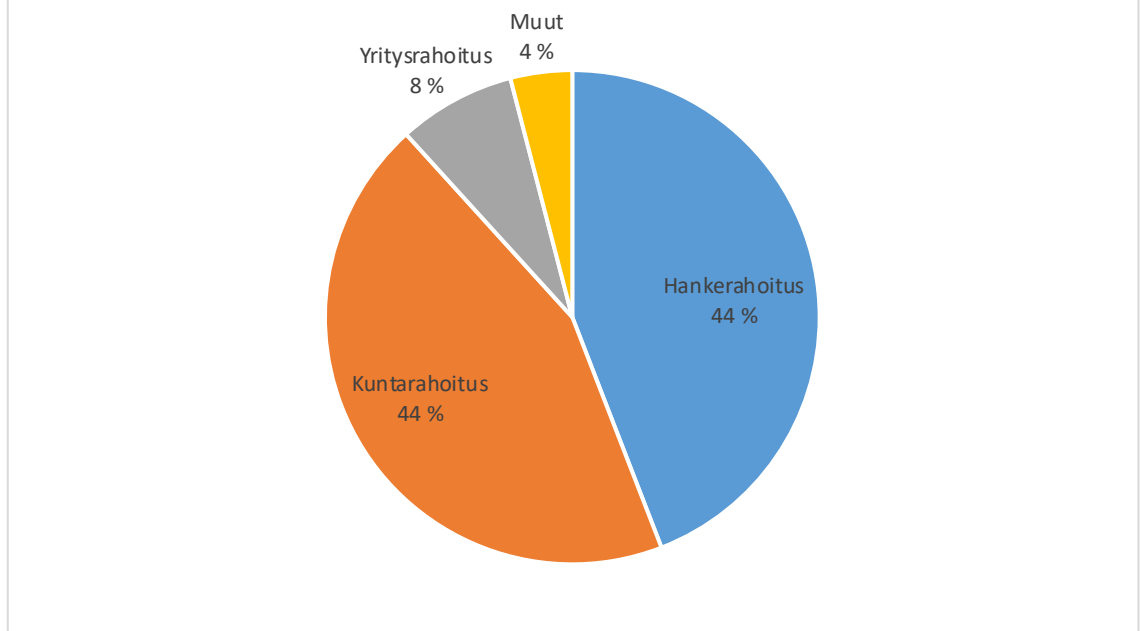
Toiminnan laajuus

Tehokasta rahan käyttöä: Valtaosa Vanajavesikeskuksen kuluista aiheutuu ympäristönhoitosta. Ympäristökasvatuksen ja -viestinnän osuus vaihtelee hanketilanteen mukaan. Vuonna 2025 osuus oli 17 %. Samoin noin 17% Vanajavesikeskuksen varoista käytettiin toimitiloihin ja hallintoon.

Hankerahoituksen tärkeys Hankerahoituksen osuus Vanajavesikeskuksen tuotoista vaihtelee vuosittain hanketilanteen mukaan. Vuonna 2025 44 % rahoituksesta saatiin hankkeiden kautta. Kuntarahoituksen osuus oli sama, 44- %.

Vanajavesikeskuksen rahoitus 2025

Visio

Hyväkuntoiset vesistöt saavat asukkaat, matkailijat ja yritykset viihtymään, juurtumaan ja menestymään

Arvot

Tärkeimmät arvomme ovat valoisuus, asiantuntevuus, vaikuttavuus, avoimuus ja konkreettisuus.

Johtaminen

Vanajavesikeskusta ohjaa Vanajavesisäätiö, joka ylläpitää Vanajavesikeskusta. Säätiön päättävä elin on säätiön hallitus, jonka puheenjohtajana toimivat vuonna 2025 Kimmo Kahilainen (kokous 1/5) ja Anssi Lepistö (kokoukset 3-5/5). Varapuheenjohtaja Mari Monto toimi puheenjohtajana hallituksen kokouksessa 2/5. Vanajavesikeskuksen käytännön toiminnasta ja tiimin vetämisestä vastaa pääsihteeri, joka toimii myös Vanajavesisäätiön asiamiehenä. Vuonna 2025 tehtävää hoiti vt. pääsihteeri Eeva Einola.

Vanajavesikeskuksen hankesalkku vuoden 2025 päättyessä

Euromäärät ovat hankkeiden hankesuunnitelmien kokonaisbudjettien mukaiset, ei siis vuoden 2025 budjetti.						
hanke	tarkoitus		kokonais- budjetti (koko hanke)	VVK rahoitus- osuus, € (koko hanke)	VVK rahoitus- osuus, % (koko hanke)	muut rahoittajat
1. Vesineuvos I	Avustaa ja tehdä itse Kanta- ja Päijät-Hämeessä paikallisia selvityksiä, suunnitelmia ja kunnostuksia, joilla luontoarvot kohenevat sekä kuormitus vähenee	2023-2025	144 650	65 092	45	Hämeen ELY-keskus/vesienhoito
2. Vauhtia vesienhoitoon III	Yhteishanke KVVY:n kanssa, vesienhoidon tiedotus, vieraslajikysymykset, vesiensuojelurakenteden toteutus	2023-2025	96 000	28 800	30	Pirkanmaan ELY-keskus/vesienhoito, KVVY
3. Sätkin-hanke	Selvitetään 20 vuoden aikana tapahtunutta vesikasvillisuuden muutosta Kanta-Hämeen järvissä	2023-2025	58 000	26 100	45	Hämeen ELY-keskus/vesienhoito
4. Isosorsimohanke	Isosorsimon torjunta Vanajaveden alueella	2024-2026	100 000	-	-	Kainuun ELY / Eduskunnan "joululahjaraha"
5. Vauhtia ilmastomyönteisiin vesistöinvestointeihin	Vesistöinvestointien virittelyä Kanta-Hämeessä	2024-2025	296 609	-	-	ELY-keskus/ Maaseuturahasto
6. Lähiuonnon ihmeitä Etelä-Hämeessä	Luontotuokioita esikouluikäisille Riihimäellä, Lopella ja Hausjärvellä	2024-2025	33 860	3 191	9	Leader EMO ry
7. Lähikalaa lasten lautasille II	Kalankäsittelykurseja yläkouluikäisille Tammelassa, Tervakoskella, Rengossa, Iittalassa, Hauholla ja Lammilla	2024-2025	14 274	714	5	Pohjois-Savon ELY-keskus
8. Iloiset linnut rannoille 3	Hoidetaan rantojen monimuotoisuutta	2024-2025	57 755	11 551	20	Järjestö-HELMi-hanke, rahoittaja Uudenmaan ELY-keskus
9. Rengon Kirkkojärvi ja Raitalammi	Suunnitelman laadinta Kirkkojärven ja Raitalammin vedenlaadun parantamiseksi	2024-2025	19 500	-	-	Rengon Säästöpankkisäätiö
10. Lopen vesienhoitotyöt	Nummistenmyllyn padon muutostyöt ja muita vesienhoitotyitä Lopella	2025-2027	102 000	2 000	2	Eduskunnan "joululahjaraha"
11. Vesineuvos II	Avustaa ja tehdä itse Kanta- ja Päijät-Hämeessä paikallisia selvityksiä, suunnitelmia ja kunnostuksia, joilla luontoarvot kohenevat sekä kuormitus vähenee	2025-2027	107 988	53 994	50	Hämeen ELY-keskus/vesienhoito
			yhteensä	yhteensä		
			1 030 636	191 442	18,6	
Lisäksi VVK on mukana muiden koordinoimissa hankkeissa						
hanke	tarkoitus	kesto	VVK:lle osoitettu osuus budjetista (koko hanke)	VVK rahoitus- osuus, € (koko hanke)	VVK rahoitus- osuus, % (koko hanke)	muut rahoittajat
12. Hauhon nuorten visio		2024-2026	12 736			Hämeen ELY-keskus/Maaseuturahasto
13. Ilmastokestävyyttä ja ympäristöviisasta vesiensuojelua hämäläismetsiin	Metsien vesiensuojeluratkaisujen neuvontaa, yhteistyössä Metsäkeskuksen ja Vesijärvisäätiön kanssa	2024-2026	46 200	-	-	Hämeen ELY-keskus/Maaseuturahasto
14. Vauhtia vesienhoitoon IV	Yhteishanke KVVY:n kanssa, vesienhoidon tiedotus, vieraslajien poisto, vesiensuojelurakenteiden tuunaus.	2025-2028	88 154	4 407	5	Pirkanmaan ELY-keskus/ Maaseuturahasto
			yhteensä	yhteensä	%	
			147 090	4407	5	
YHTEENSÄ OMAT JA YHTEISHANKKEET			1 177 726	195 849	16,6	

Sisällysluettelo

I. Konkreettiset vesienhoitotyöt

- a. tutkimusyhteistyö
- b. kunnostuksiin ja hoitotoimiin liittyvä tiedonhankinta
- c. kunnostuksien ja hoitotoimien suunnittelu
- d. kunnostuksien ja hoitotoimien toteutus

II. Kansalaisten aktivointi, ympäristökasvatus ja vesistömatkailu

- a. avustusten jakaminen
- b. tapahtumat
- c. vesistömatkailu
- d. ympäristökasvatus
- e. viestintä
- f. palvelut

III. Vanajaveden hoidon jatkuvuuden turvaaminen

- a. uusien hankkeiden valmistelu
- b. varainhankinta ja kumppanuusyhteistyö

IV. Taloushallinto

Hippaloilla ongittiin perheiden voimin. kuva Heidi Kontio

I KONKREETTISET VESIENHOITOTYÖT

a) tutkimus- ja kehitysyhteistyö

vastuuhenkilöt Suvi M. ja Eeva E.

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Ympäristötutkimuksen professuuri Hämeessä (LBA)	Varmistaa, että alueella on vesialan professorin virka. Hyvä ja tiivis yhteistyö, joka hyödyttää molempia osapuolia. Hyvä yhteistyö, professori toimii VVK:n vesijaoston puheenjohtajana.	Osallistuminen rahoitukseen, Sopi- muksen uudistami- nen. Yhteistyö eri muo- doissaan.	Hyvä yhteistyö viranhal- tijan kanssa.
Valtakunnan tason tutkimusyhteistyö	Vanajaveden alue on val- takunnallisesti tärkeä ympä- ristötutkimuksen alue. Seurataan, miten Suomen LTER-verkoston Lammin alueen ja Evon alueen ve- sistötutkimuksen vahvis- tuminen edistyy. Yhteistyötä Lammin bio- logisen aseman kansain- välisen työryhmän kanssa mm. kausikosteik- koteemalla. Uusia yhteyksiä LUKEn suuntaan.	SYKE- ja LUKE-yh- teistyö mm. mallin- nus. GTK, yliopistot. Tarjotaan ja pide- tään aluetta esillä eri hankkeiden suunnitteluvai- heessa.	Uudet ja meneillään ole- vat hankkeet ja tutki- mukset.
Valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston toiminta	Vesistökuunnostusver- kosto toimii aktiivisesti ja välittää tietoa koko maan toimialan toimijoille. Osallistuttu talvisemi- naariin. Osallistuttu vuosisemi- naariin Turussa tiimin voimin.	Osallistuminen työ- ryhmiin, Talvisemi- naariin ja valtakun- nalliseen vuosisemi- naariin. Pidetään pyydettyä esi- tyksiä mm. kunnos- tajien aamukah- veilla.	Seminaarien hyödylli- syy; valtakunnallisen vesistökuunnostusoi- mialan kehittyminen
Alueelliset vesistökuunnostusverkostot <ul style="list-style-type: none"> • Pirkkavedet (eteläinen Pirkanmaa) • Hämeen alueen vesistökuunnostusver- kosto Häme-Pirkanmaa –yhteistyön tiivistäminen	Alueiden yhteistyöverkos- tot ovat aktiivisia, osaavia ja tietävät toimijoiden te- kemisistä. Osallistuttu Hämeen ja Pirkkavesien verkostoi- mintaan; suunnitteluryh- mään Hämeessä ja tilai- suuksiin Pirkanmaalla. Lupauduttu Hämeen ve- sistökuunnostusverkoston uutiskirjeen toimittami- seen 2026 ELYjen toimin- nan päätyttyä.	Osallistutaan ver- kostotoimintaan tarvittavilla tavoilla.	Verkostotapaamiset ja – tapahtumat, mm. retket

<p>Monimuotoisuustyö: HELMI-ohjelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hämeen ELYn Helmi-yhteistyöryhmän toiminta • Helmi-keskittymäalueen järjestäytymisprosessi (Vanajaveden seutu) 	<p>Osallistutaan valtakunnallisen HELMI-ohjelman toteutukseen sekä ELY-yhteistyön kautta että Järjestö-HELMIn kautta.</p> <p>Käytännön suunnittelu- ja toteutusvaiheessa syntyy kokemuksia ja tietoa muille alan toimijoille hyvistä käytännöistä, kustannuksista ja työn vaikutuksista luontoarvoihin.</p> <p>Osallistuttiin Vanajaveden seutu -Helmi-keskittymän sidosryhmätilaisuuden suunnitteluun ja toteutukseen Hattulassa.</p> <p>Toteutettiin Iloiset linnut rannoille 3 –hankkeentoimia suunnitellusti.</p> <p>Osallistuttu ennallistamiswebinaariin.</p> <p>Järjestetty Iloiset linnut -loppuseminaari joulukuussa.</p>	<p>Panostusta tiedottamiseen, esim. seminaari/retkeilytms.</p> <p>Uusi rahoitushakemus mikäli haku Järjestö-Helmi-hankkeisiin avautuu ja siinä on sopivat teemat.</p>	<p>HELMI-ohjelmaan sopivien kohteiden kunnostusten lkm, hankerahoituksen saaminen</p>
<p>Lausunnot ja muut mielipiteet ja kommentoinnit</p> <ul style="list-style-type: none"> • EUn vesienhoitodirektiivin mukaisten prosessien mahdolliset kuulemiset • muut? 	<p>vaikuttaa yhteiskunnalliseen kehitykseen ja edistää viisasta vesienhoitoa</p> <p>Kommentoitu Valkeakosken rantayleiskaavaesitystä.</p> <p>Osallistuttu Hämeenlinnan LUMO-ohjelman laadinnan aloitustyöpajaan.</p> <p>Lausunto Hämeen maakuntaohjelmasta 2026-2029.</p> <p>Lausunto Hämeen metsäohjelmasta 2026-2030.</p> <p>Kannanotto Ympäristöministeriölle vesienhoidon järjestämisestä yhdessä Vesijärvisäätiön ja KVVYn kanssa.</p> <p>YMn ja MMMn vesienhallinnan hankkeiden vaikuttavuustyöpajaan osallistuminen.</p>	<p>lausuntojen laadinta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lausuntojen lkm • mahdollinen lausunnoista saatu palaute

<p>Kansainvälinen yhteistyö</p>	<p>Solmitaan yhteyksiä potentiaaliin muunmaalaisiin kumppaneihin, hankeyhteistyössä tapauskohtainen harkinta.</p> <p>Osallistuttu KV-leader -hankkeen suunnitteluun yhdessä Vesijärvisäätiön, LUVYn ja Pyhäjärvi-instituutin kanssa.</p>	<p>osallistutaan tilaisuuksiin ja hankevalmisteluihin resurssien salliessa</p>	<p>hyviä kumppaneita ulkomailla lkm</p>
<p>Oppilaitosyhteistyö (ammattilliset oppilaitokset ja korkeakoulut)</p>	<p>kahdensuuntainen yhteistyö, kumppaneina mm. HAMK, Hyria, Kiipula, SYKLI, HY, Hämeen Kesäyliopisto, Koulutuskuntayhtymä Tavastia</p> <p>Kaksi harjoittelijaa Hyriasta, Kesätyöntekijä HAMKista, opinnäytetyöntekijä Liviasta.</p> <p>Yksi valmistunut opinäytetyö HAMKiin.</p>	<p>Lammin lukion ympäristölinjan suunnittelussa mukana oleminen sekä opetuskerrat.</p> <p>Harjoittelijat ja loppuyöntekijät.</p>	<p>Harjoittelijoiden lkm, näyttötutkintojen määrä, opinnäytetöiden määrä, opetustilanteiden tai kokousten määrä.</p>
<p>Vesikasvillisuuden pitkän aikavälin muutokset Hämeessä: Sätkin-hanke</p>	<p>Selvittää usean vuosikymmenen aikana järvien vesi- ja rantakasvillisuuden muutoksia niiden mahdollisia syitä; mm. vieraslajien esiintyminen.</p> <p>GIS-työt vanhojen karttojen saattamiseksi nykyohjelmistojen muotoiseksi tehty.</p> <p>Maastotyöt Isojärvi Janakkala ja Hauhonselkä Hämeenlinna.</p> <p>Hankkeen loppuraportti valmistui ja hanke päättyi.</p>	<p>Hankkeen toteutus. Hanke päättyy, raportointi ja tiedotus.</p>	<p>Raportointi ja aineiston tuotanto</p>
<p>Vesistöalueittaisen suojeluyhdistysten yhteistyön edistäminen</p>	<p>Parantaa yhteistyötä toisistaan riippuvaisten järvien välillä niin, että eri järvien suojeluyhdistysten aktiivit tuntevat toisensa ja tekevät yhteistyötä.</p> <p>Yhdistysten neuvontaa tehty. Järvitärskyt.</p>	<p>koollekutsuminen, neuvonta, hankehauissa neuvominen</p>	<p>tapaamisten lkm ja saatu palaute</p>
<p>Tieteelliset artikkelit ja ammattikirjallisuus</p>	<p>Julkaista asiantuntija-artikkeleita yhdessä kollegoiden ja tutkijoiden kanssa</p> <p>Ei toimenpiteitä.</p>	<p>Osallistuminen artikkelien laadintaan. Kommentointi.</p>	<p>Artikkelien lukumäärä.</p>
<p>Ilmastokestävyttä ja ympäristöviisasta vesien-suojelua hämäläismetsiin –hanke (Metsäkeskus)</p>	<p>Alueen toimijat sekä VVKn henkilökunta pe-</p>	<p>Hankepartneri</p>	<p>Tilaisuuksien määrä ja niiden osallistujien lukumäärä.</p>

	<p>rehtyy metsätalouden vesiensuojelun ja monimuotoisuuden uusimpiin tietoihin ja käytänteisiin.</p> <p>Toimenpiteet toteutettu suunnitellusti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -aloitustilaisuus OP:n kanssa - pilottivesiensuojelurakenteen suunnittelu ja toteutus valmistunut, yksi kohdevierailu tehty - Maastotilaisuus metsänomistajille Evolla; osallistuttu kohdeopastuksiin. <p>Työpaja alan toimijoille LBA 3.12.: osallistuttu sisällön tuotantoon ja opetukseen.</p>		
Muut	<p>Teuronjoen ja Puujoen säännöstelyn kehittämissuunnitelman toimintaan osallistuminen.</p> <p>Ei toimia.</p> <p>Evon ja Pääjärven pitkäaikaisseurantojen raportointi.</p> <p>Raportointiaineisto julkaistu.</p>	<p>osallistutaan tapaamiseen ja ajatusten vaihtoon.</p> <p>Ajan salliessa päivitetään Evo-Pääjärvi-hankkeen aineistoja.</p>	

Järvitärskyt 2025 kokosi vesistöaktiivit uudistettuun Vaakuna-hotelliin. Kuva Timo Martola

Eduskunnan erillismäärärahojen ansiosta Vanajavesikeskus on jo kahden vuoden ajan pystynyt tehostamaan vieraslaji isosorsimon torjuntaa tekemällä ja teettämällä konkreettisia poistotoita sekä jakamalla avustuksia aktiivisille yhdistyksille ja muille toimijoille koko toiminta-alueellaan. Vuoden 2025 aikana erillismäärärahojen turvin käynnistettiin hanke, jonka ensimmäisenä toimenpiteenä on Lopen Nummistenmyllyn padon muutostyöt. Joulun 2025 erillismäärärahat on osoitettu kolmen padon muutostöihin (Janakkalan Suojärvi, Hollolan Koskenkoski ja Hausjärven Vuolteenkoski). Talvella 2025 Vanajavesikeskus pääsi vierailemaan eduskunnassa kiittämässä kansanedustaja Timo Heinosta alueen vesien hyväksi tehdystä työstä. Kuva Mona Pyykönen

b) kunnostuksiin ja hoitotoimiin liittyvä tiedonhankinta

vastuuhenkilö Suvi M

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Osallistuminen tutkimus/kehittämishankkeisiin: Opitaan lisää ojista (HAMK), Vauhtia vesienhoitoon III, Loimijoen vesienhoidon kehittämishankkeisiin (KVYY)	Hankkeet tuottavat uutta tietoa, uusia menetelmiä, verkostoja ja toimintamalleja. Osallistuttu OLO-hankkeen ohjausryhmän kokouksiin sekä	osallistuminen hankkeiden ohjausryhmätöihin ja hakemusten tekoon	saadut käyttökelpoiset tutkimustulokset, verkostoitumisen onnistuminen

	<p>hankkeen loppuseminaariin + maastopäivään Hauholla.</p> <p>Osallistuttu Hauhon OmaVisio-hankkeen ohjausryhmään.</p> <p>Osallistuttu OLO-hankkeen jatkotyön suunnitteluun ja hankkehakemuksen kokoamiseen yhdessä HAMKin ja KVVYn kanssa.</p>		
<p>Opinnäytetyöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aloitetaan uusia opinnäytetöitä yhteistyössä HAMKin ja HY:n kanssa • mahdolliset näyttötutkinnot/ Hyria 	<p>uusien opinnäytetöiden aloitus ja vanhojen loppuunsaattaminen</p> <p>Opinnäytetyö/HAMK Evon järvien ruskettumiskehityksestä valmistui.</p> <p>Opinnäytetyö/Livia rantavyöhykkeen kasvi- ja kalakannoista kesken.</p>	<p>opinnäytetyöntekijöiden etsiminen, opinnäytetöiden tarvitsemien hankintojen teko ja maksaminen, ohjaus- ja neuvonta sekä mahdollinen maastotyöapu ja tiedottaminen</p>	<p>valmistuneet opinnäytetyöt ja niiden tulosten käyttökelpoisuus</p>
<p>Maastokatselmuksien/rantakasvillisuuskartoitukset/kunnostusideointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hauhonselkä (Hml/Hauho) • Isojärvi (Janakkala) • Vanajavesi • muut 	<p>Vesikasvi- ja ranta-aluekartoitusten perusteella syntyy suunnitelma/ohje tulevia niittoja tms. kunnostuksia varten</p> <p>Maastotyöt työt tehty.</p> <p>Hauhonselkä jäi kesken huonojen keliolosuhteiden takia.</p> <p>Karttojen digitointityö on tehty.</p>	<p>maastokartoitusten maasto- ja kartta- ym. raportointityöt</p>	<p>tehtyjen kartoitusten määrä ja tulosten käyttökelpoisuus</p>
<p>Vesinäytteenottovalmius, mikäli yllättäviä ilmiöitä tai yleisohavaintoja.</p> <p>Levähavaintojen tarkistaminen.</p>	<p>Selvittää yllättävien veden laadussa havaittujen muutosten haitallisuus tai syy.</p> <p>Selvittää planktonlevien massasiintymien pääajit (sinilevätarkistus).</p> <p>Mikroskoopit hankittu ja käytökuntoiset.</p>	<p>Näytteenottoon osallistumien ja/tai analysointikustannusten maksaminen</p> <p>Mikroskopiointi</p>	<p>Saadut tulokset</p>
<p>Kunnostus- ja seurantamenetelmien kehittäminen ja toimivuuden seuranta mm. fosforiseparit, biohiili, altaat, rankasuodatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katumajärven s.y. Myllyojan rankasuodatin • Valkeakoski, lumenkaatopaikan biosuodattimien altaiden toimivuus 	<p>Löytää kustannustehokkaat tavat vähentää kuormitusta</p> <ul style="list-style-type: none"> • esim. sedimenttinäytteenotto saostusaltailta, altaiden tyhjennys/ylläpito, erilaiset suodatinratkaisut <p>Otettu näytteet Eteläisten piltialtaasta ennen kaivuutöitä sekä Valkeakosken lumenkaatopaikan allasketjusta useamman kerran.</p> <p>Seurattu Katuman s.y. oman näytteenotto-ohjelman tuloksia.</p>	<p>Tiedotusyhteistyö suoje-lyhdistysten välillä</p> <p>Seurannan ja suodattimien hankinta ja käytännön toimet.</p>	<p>Laitteiden käyttövarmuus ja kustannustehokkuus.</p> <p>Uuden datan määrä.</p>
<p>Vauhtia vesistöinvestointeihin (VIIVI) -hankkeen toimenpiteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vesienhoidollinen yleisötalaisuus (uuden kunnostusmenetelmän esittely) • vieraslajitalkoot • viestintätalaisuudet 	<p>Edistää investointihankkeita ja järjestää työnäytöksiä ja talkoita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lehijärven uimarannan kunnostustalkoot • Tervafest • Entun lammen avajaiset 	<p>Yhteistyö suoje-lyhdistysten ja alueen toimijoiden kanssa.</p>	<p>Investointihankkeiden suunnittelun käynnistys (lkm), osallistujamäärät</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Niskavuorimarkkinat • Renkajärven kesäjuhla • Lopen kesätori • Katumajärven isosorsimotalkoot • Alvettulan isosorsimotalkoot • Hauhon Pappilanaron isosorsimotalkoot 		
Isosorsimo-hankkeen aikaisten läjitys- ja kunnostuskohteiden seuranta	Mallinkaistenjärven isosorsimon torjuntakokeilu ja Puujoen työnäytöskohde. Läjitysalueet Hämeenlinnassa ja Forssassa. Kohteilla isosorsimon torjunta onnistunut ja läjitysalueilla kasvusto maatonut	Seuranta	Uusi tieto
Uusien laajojen kunnostuskokonaisuuksien valmistelu	Tehdään alustavia selvittelyitä uusien kunnostuskohteiden valmistelemiseksi, jotta ei tarvitse aloittaa nollasta, jos yhtäkkiä tulee sopivia hankerahoituksia ulottuville. Äimäjärven viljelijöiden toive järven säännöstelyn muutoksen esiselvityksestä kuultu. Eduskunnan joululahjarahahakemus patohankkeiden rahoittamiseksi laadittu. Kirkkojärven kunnostussuunnittelu valmistui.	Neuvonta ja asiantuntija-apu.	Uudet hankkeet
Tiedekerho yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa	Pysytellään alan tutkimuksen kärryillä ja tehdään omia pieniä luku- tai kirjoitusharjoituksia. Ollaan tietoisia vuonna 2025 tehtävän vesimuodostumien valtakunnallisen luokitteluprosessin kulusta ja vaiheista. Kaksi kokousta	Artikkelit, alan kirjallisuus, aineistojen käsittely ja julkaiseminen. Kommentointi ja aineistojen lainaaminen.	Uusi tieto menettelistä ja tutkimustuloksista. Julkaisut
Evon pikkujärvien ja Pääjärven vedenlaatuaineiston ym. pitkän aikavälin aineistojen käsittelyhanke	Parannetaan rapotointiaineiston käytettävyyttä. Ei toimenpiteitä	Aineiston jatkojalostus	Käyttökelpoinen ja kiinnostava aineisto ja tiedottaminen
Vauhtia vesienhoitoon IV –hankkeen tiedonhankinta (jos rahoitus saadaan)	Selvittää mahdollisten pilotti-kohteiden määrää, sijaintia ja tilaa tarkemman suunnittelun pohjaksi. Hankepäätös saatu, aloituskokous ja 1. maastokäynti tehty.	Kyselyt, tiedottaminen	Tiedon määrä ja laatu

Lehijärven Pelkolan kylän ranta oli Hattulan nuorten remppaleirin kohteena kesällä 2025. Kuva Heidi Kontio

c) kunnostuksien ja hoitotoimien suunnittelu

vastuhenkilö Suvi M

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Osallistuminen kalatalousalueen vesienhoitosuunnitteluun (Vanajanselän, Hämeenlinnan)	osallistutaan kalatalousalueiden kokouksiin, valvontaan ja nuorisotyöhön. Hallitustyö Vanajanselän ja Hämeenlinnan kalatalousalueilla. Kalastuksenvalvonta Vanajaveden reitillä. Yhteistyö nuorisotyössä (kalastustapahtumat)	Osallistuminen hallitustyöhön ja kokouksiin	tiedon kulku
Osallistuminen Hämeen ELY-keskuksen vesienhoidon suunnitteluprosessiin (yhteistyöryhmä) ja suunnitelman toteuttamiseen.	tuodaan käytännön vesistökuunnostajien näkökulmaa esille vesienhoidon suunnitteluprosessissa; toteutetaan vesienhoitosuunnitelmia ja vesienhoidon toimenpideohjelmia Hämeen ja Pirkanmaan ELY-keskusten alueella Kolme YTR-kokousta	Osallistuminen työryhmien toimintaan	tiedon kulku
Osallistuminen Kokemäenjoen kalatalouden yhteistyöryhmän toimintaan	Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien käsittely ja hyväksyminen Osallistuttu	Osallistuminen ryhmän toimintaan	tiedon kulku
Isosorsimon vähentäminen -kokonaisuus	Selvittää kohteet, joissa sorsimoa voidaan poistaa tai vähentää. Isosorsimo-avustukset jaettu. Loppukesän talkoot toteutuivat suunnitellusti. Vanajaveden talkoot 22.8. Tunnistettu ilmoitettuja kohteita.	Avustushaku kyselyt yhteydenotot	Kohdelukumäärä
Teuronjoki-Puujoki –kokonaisuus: <ul style="list-style-type: none"> säännöstelyn kehittäminen uomaerosion torjunta peltoerosion torjunta: maa- ja metsätalouden toimenpiteet viriketyöskäytön edistäminen 	Edistää ja ideoida vesiensuojelu- ja elinympäristökunnostustoimenpiteitä Teuronjoen ja Puujoen valuma-alueella.	Yhteydenpito kuntiin, maanomistajiin sekä perkausyhtiöön sekä SYKEen;	Erillisten projektien eteneminen ja toteutus

<ul style="list-style-type: none"> • isosorsimon torjunta • muu luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen 	<p>Haettu avustusta Metsä Groupin luonnonhoito-ohjelmasta Koskenkosken padon muutostyöhön. Avustusta ei myönnetty.</p> <p>Haettu avustusta Open Rivers -ohjelmasta, käsittely kesken.</p> <p>Haettu avustusta Eduskunnan joululahjarahoista, myönteinen avustuspäätös.</p> <p>Avustettu Vuolteenkosken padon AVI-lupakäsittelyn täydennyspyyntöjen vastaamiseen. Lupaprosessi on kesken.</p>	<p>suunnittelu ja asiantuntija-apu, kokousjärjestelyt.</p> <p>Edistetään kalateiden toteuttamista avustamalla kuntia tiiviisti lupa- ja urakkarahoitusprosesseissa.</p>	
<p>Lopen-Janakkalan padot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ojajärvi • Vanhakoski • Haapajärvi 	<p>Edistetään vanhojen patojen korvaamista pohjapadoilla ja/tai kalateillä kentältä nousevien tarpeiden mukaisesti.</p> <p>Myönnetty avustusta suojeluyhdistykselle Haapajärven padon suunnittelun aloittamiseen.</p> <p>Saatu rahoitusta Nummistenmyllyn padon muutostyölle, hankintaprosessi valmis.</p>	<p>Hankkeiden viireillä pitäminen.</p>	<p>Suunnittelun eteneminen, valmiit suunnitelmat</p>
<p>Kosteikko- ja laskeutusallassuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suolahti • Iittala 	<p>Suunnittelutetaan mahdollisuuksien mukaan kosteikko- ja allaskohteita. Vauhtia vesienhoitoon III, Vesineuvos</p> <p>Keskusteltu kaupungin kanssa Iittalan altaan maanomistusoloista. Suunnittelu kesken maanomistusolojen muutoksen takia.</p>	<p>Asiantuntija-apu, Osarahoitutus tai avustusrahoitus.</p>	<p>Valmiit suunnitelmat.</p>
<p>Vauhtia vesienhoitoon III –hankkeen suunnittelukohteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • KVVY-VVK –yhteishanke • Kohdekäynnit • Kunnostusten toteutusten edistäminen 	<p>Suunnitellaan hankesuunnitelmassa mainittuja kunnostuskohteita</p> <p>Suunniteltu ja toteutettu Pajasilanojan allasketju, Vlk sekä Akaan Terisjärven uoman avaaminen ja niitto.</p>	<p>Asiantuntijatyö, osarahoitutus</p>	<p>Valmiit suunnitelmat</p>
<p>VIIVI-hankkeen tarjoama tuki kunnostushankkeiden hakemisessa</p>	<p>Tuetaan ja suunnitellaan kunnostushankkeita, joita alueen eri toimijat käynnistävät</p> <p>Alajoen kunnostus</p> <p>Hauhon valuma-aluekunnostus</p> <p>Pitkjärven imuruoppaus</p> <p>Lehijärven Myllyojan vesienhallinta</p> <p>Mustialan laskeutusaltaiden kunnostus</p> <p>Takasen-Kuorueojan kunnostus</p> <p>Kantolan siirtolapuutarha-alueen isosorsimoprojekti</p> <p>Lintumaan- ja Kallijärven kunnostushanke</p> <p>Liesjärven kosteikkohanke</p> <p>Viipsjärven kunnostus</p> <p>Lusilahden uima- ja venepaikan kunnostus</p> <p>Tammelan Oksjärven altaiden kunnostus</p>	<p>Asiantuntijatyö</p>	<p>Valmiit suunnitelmat ja hankehakemukset</p>

<p>Muut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rengon Kirkkojärven ja Raitalammin kunnostussuunnittelu • Kohteet, joista aloitteita vuoden varrella • Kuntien hankkeistamisen avustus osana Vesineuvos-hanketta • Pilottikohteiden etsintä ja suunnittelu osana Ilmastometsä-hanketta • Muut 	<p>Suunnitelmien teettäminen tai tekeminen kohteisiin, jotka vaativat luvat tai muun suunnitelman</p> <p>Kirkkojärven kunnostussuunnittelu valmistui.</p> <p>Ilmastometsä-hankkeen pilottikohte valmis Eteläisissä.</p> <p>Aloitettu Rengon Ruokojärven valuma-alue suunnittelun hankkeistamista yhdessä osakaskunnan kanssa.</p> <p>Avustettu Armijärven suojeluyhdistystä hankkeistamaan kunnostussuunnittelun jatkoa.</p> <p>Osallistuttu Katumajärven ja Pro Hauhonselän toiminnan kehittämis- ja suunnittelutoimiin.</p> <p>Avustettu Jänisjärven suojeluyhdistystä tiedonhankinnassa, erityisesti virtausmittaustekniikan suunnittelussa.</p> <p>Osallistuttu Valtavirta-hankkeen ohjausryhmätoimintaan.</p>	<p>Suunnitelman tilaaminen tai tekeminen</p>	<p>Valmiit suunnitelmat ja sujuva lupaprosessi.</p>
--	---	--	---

Teuronjoen Koskenkosken patomuutoskohdetta esiteltiin Neuvottelukunnan jäsenille. Hämeenkoski, kuva: Heidi Kontio.

d) kunnostuksien ja hoitotoimien toteutus

vastuuhenkilö Suvi M

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Vesikasvillisuuden niitot: <ul style="list-style-type: none"> • avustuskohteet • muut kohteet, mm. Iloiset linnut rannoille 3 – hankkeen kohteet 	estetään vesistöjen umpeenkasvua joko niittoja teettämällä tai avustuksia jakamalla Myönnetty avustuksia yhteensä 15 niitto- tai muulle vesikasvien vähentämiskohteelle.	Kohteiden etsintä ja maanomistajayhteydet. Osarahoitus. Mahdollinen avustus niittojen toteuttamiseen. Avustukset. Pappilanaron, Hattelmalanjärven ja Saarioisjärven toimenpiteet.	Kohteiden lkm, leikkuupinta-ala
Isosorsimon vähentäminen - kokonaisuus	Toteuttaa konkreettisia toimia, joilla isosorsimon leviämistä hillitään ja/tai sen haittoja vähennetään. Myönnetty avustusta 9 hankkeelle.	Avustukset. Hankkeiden toteutus tai avustaminen	Kohteiden lukumäärä ja ha-pinta-ala
Teuronjoki-Puujoki –kokonaisuus: <ul style="list-style-type: none"> • isosorsimon torjunta • muu luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen 	Edistää aiemmissa hankkeissa suunniteltuja toimia kohti toteutusta. Haminanjoen isosorsimon koneellinen poisto. Ansionjärven rantalaidun valmistui ja laidunnus alkoi.	Neuvonta, suunnittelu, kilpailutus, osarahoitus, rahoituksen hankinta Ansionjärven-Haminanvuolteen isosorsimoiden poistokoealue	Valmis kohde
Vauhtia vesienhoitoon III – hankkeen toimenpiteet	Toteutetaan kunnostuksia ja rakenteita hankekohteille Pajasillanojan altaat, Vlk, valmis Helmuntien lumenkaatopaikan altaiden biohiilisäkkien lisäys, Vlk, valmis	Vetovastuu. Osarahoitus	Toteutuneet kohteet
Iloiset linnut rannoille III – hankkeen toimenpiteet	Toimenpiteiden onnistunut ja tavoitteet saavuttava toteutus <ul style="list-style-type: none"> • Hauho Pappilanaron niitto ja/tai raivaus Raivattu osin omana työnä, osin ostopalveluna Lions Club ja urakoitsija • Saarioisjärvi Valkeakoski laidunnuksen jatko, sahalehden kasvupaikkojen hoito Laidunnus jatkuu • Hattelmalanjärvi Hämeenlinna pienpetopyynnin jatko, raivaus Raivaus tehty omana työnä. Pienpetopyynti jatkuu. • Ansionjärven laidunnuksen aloitus Aita valmistuu loppukesällä 2025 ja 8 nautaa aloitti laidunnuksen. • Pöntöt, pesimälaatikot Linnunpönttöjä ei hankittu. Lintujen pesimälautta valmistui Saarioisjärvelle. Hankkeiden aikana toteutettujen toimenpiteiden jatkosta saatu sovittua muiden toimijoiden kanssa. Hattulan laidunnus jatkuu	osarahoitus, vetovastuu, suunnittelu ja toteutus. Neuvottelut.	Toimenpiteiden toteutuminen ja vaikuttavuus

	<p>Hauhon laidunnus jatkuu Mommilanjärven laidunnus jatkuu</p> <p>Varmistettu rahoitus kesän 2026 lammaskohteille.</p>		
Lopen Särkijärven kunnostushanke	<p>Suunnitella ja toteuttaa vesiensuojelutoimenpiteitä Särkijärveen laskeviin ojiin</p> <p>Rahoitus saatu, suunnitelmaa ei ole saatu MHY:ltä määräaikaan mennessä</p>	Osatoteuttaja, asiantuntijatyö	Toteutuneet toimenpiteet
<p>VIIVI-hankkeen edistämät kunnostushankkeet</p> <ul style="list-style-type: none"> Katumajärvi-Matkolampi isosorsimot Entun lampi Susikkaan lampi Tammelan Oksjärven laskeutusallas 	<p>Tukea vesiensuojeluhankkeiden toteutusta ja viestiä niistä</p> <p>Aktiivinen yhteistyö ja viestintä. Tammelan Oksjärven laskeutusallas, Entun lammen kunnostus, Susikkaan uima- paikkakunnostus, Lehijärven uima- paikka- ja venepaikkakunnostus sekä Katumajärven ja Matkolammin isosorsimon torjuntahanke valmistuneet. Kunnostuksista viestitty Maaseuturahaston blogeissa sekä hanketoimijoiden internet-sivuilla.</p>	Asiantuntijatyö	Toteutuneet toimenpiteet ja mediajulkisuus
<p>Muut</p> <ul style="list-style-type: none"> Viralan Suojärven pato littala? 	<p>Toteutetaan vesiensuojelurakenne tai muu kohde</p> <p>Avustettu suojeluyhdistystä hakemaan MetsäGroupin rahoitusta Viralan Suojärven padon muutostöihin. Rahoitusta ei saatu.</p> <p>Viralan padolle saatu tieto myönteisestä rahoituksesta eduskunnasta.</p>	Rahoitus, vetovastuu tai osallistuminen muiden vetämään hankkeeseen.	Toteutuneet kohteet

Isosorsimon poistamiseen käytettiin kelluvaa kalustoa useammassa kohteessa eri puolilla toimialuetta, kuva Ilona Vuorinen.

II KANSALAISTEN AKTIVOINTI, YMPÄRISTÖKASVATUS JA VESISTÖMATKAILU

a. avustusten jakaminen

vastuu: Tiimi

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Vanajavesisäätiön avustusten jakaminen	<ul style="list-style-type: none"> kannustetaan toimijoita omaehtoisuuteen jaetaan avustukset samalla hakuajalla sekä isosorsimon poistohankkeille että omaehtoisille vesienhoitohankkeille. Avustusten avulla toteutuu useita vaikuttavia hankkeita. <p>Avustusta myönnetty 37 vesienhoitohankkeelle yhteensä 20 000 €.</p> <p>Isosorsimoavustuksia myönnetty yhdeksälle hankkeelle yhteensä 20 000 €.</p>	toteutetaan avustushaku ja jaetaan avustukset, kootaan tiedot toimenpiteiden toteutumisesta	avustushakemusten määrä; avustusten arvioitu vaikutavuus
Ympäristöpalkintojen ehdotukset	<p>Nostetaan esille ahkeria, osaavia ja aikaansaavia toimijoita.</p> <p>Tehty ehdotus Hml ympäristöpalkinnon saajaksi. Ehdokasta ei palkittu tänä vuonna.</p>	Laaditaan ehdotuksia erilaisten palkintojen saajiksi	valituiksi tulleet ehdotuksemme

b. tapahtumat

vastuuhenkilöt Mika S ja Heidi K

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
<p>Yleisötapahtumiin osallistuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Vohlassaaren ulkoilupäivä Tervafest Valkeakosken vesistöviikko muut 	<ul style="list-style-type: none"> Vanajavesikeskuksen työ sekä vesiensuojelu näkyvät suurelle yleisölle valuma-alueen eri osissa. Yleisö kiinnostuu vesistön tilan parantamisesta ja lähiympäristöstään. <p>Osallistuttu seuraaviin tapahtumiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vohlassaaren ulkoilupäivä 22.2. Kärkölän vesi-ilta 22.5. Laurinmäen kesänävaus Janakkala 8.6. Valkeakosken vesistöviikon perhepäivä 14.6. Tervafest Janakkala 14.6. Niskavuorimarkkinat 28.6. Renkajärven kesäjuhla 26.7. Lopen kesätori 31.7. Pirkkavesien kosteikkoilta 18.9. Pirkkavesien verkoston syysseminaari 21.10. Rengin Kirkkojärven ja Raitalammin kunnostussuunnitelman yleisötillaisuudet 17.3. ja 20.11. 	<ul style="list-style-type: none"> VVK:n teltta Tiedon jakaminen ja kerääminen (mm. melontareitit ja vesiluontopolut sekä kalastusinfo), kilpailujen järjestäminen (kala/vesikasvi-tunnistus), Onni-Monni 	<ul style="list-style-type: none"> tapahtumapäivien määrä teltalla vierailneiden henkilöiden määrä

<p>Vanajavesikeskuksen Itämeripäivä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ei järjestetä vuonna 2025 	<p>sidosryhmätapaaminen ja avoimet ovet</p>	<p>tilaisuuden suunnittelu ja toteutus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • palaute • osallistujamäärä
<p>Yhteistyötahoille järjestettävät tapaamiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Järvitärskyt, joihin pyritään pyytämään kiinnostava (ulkopuolinen?) esiintyjä • Äimäjärven maanomistajailta 	<ul style="list-style-type: none"> • informaation jakaminen • yhteistyö alueen eri toimijoiden kanssa <p>Äimäjärven maanomistajailta yhdessä Äimäjärven suojeluyhdistyksen kanssa 4.3. Järvitärskyt 26.11.</p>	<p>tapaamisten järjestäminen, tiedottaminen ja mainostaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • palaute • osallistujamäärä
<p>Toiminta-alueen yhteistyöyhdistysten toiminnan tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Järvien suojeluyhdistykset • Hämeenlinnan seudun ja Akaan Rotarit • muut 	<p>Tukea yhdistysten toimintaa ideomalla ja järjestämällä vesiensuojelulistalla tai luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen liittyvää ohjelmaa ja tiedonjakoa juhlissa ja vuosittain järjestettävissä yleisötilaisuuksissa ja jäsenistön kokouksissa.</p> <p>Omaehtoisen vesistönhoidon edistäminen ja toiminnan tukeminen. Investointihanketiedotus osana VIIVI-hanketta.</p> <p>Osallistuttu Hämeenlinnan järvipelastajien vieraslajilähetti-palvelun kehitystyöhön.</p> <p>Osallistuttu suojeluyhdistysten kokouksiin, mm. Tammelan suojeluyhdistysten kuukausitapaamisiin.</p> <p>Osallistuttu rotareiden kokouksiin, joissa pidetty esitelmiä pyydetyistä aiheista.</p> <p>Suojärven patohankkeen/Viralan seudun s.y. tilannekatsauskokous</p> <p>Aloitettu Päijät-Hämeen ympäristöviikon suunnittelu kesälle 2026 yhdessä kuntien kanssa.</p>	<p>Osallistuminen yhdistysten kokouksiin, tapahtumien järjestämiseen ja markkinointiin sekä tiedottamiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osallistujamäärät • tehdyt toimenpiteet
<p>Kunnostuskohdevierailujen järjestäminen toiminta-alueen ulkopuolisille tahoille</p>	<p>Järjestetään muualta Suomesta tuleville tutustumiskäyntejä kunnostuskohteille</p> <p>Ei toimenpiteitä.</p>	<p>Retkien aikataulutus ja muu suunnittelu, kuljetusten ja tarjoilujen varaus, oppaana toimiminen, mahdollinen (osa)rahoitus. Yhteistyö luonnonsuojelupiirin kanssa mahdollista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lkm • palaute • osallistujamäärät
<p>Muut puhekeikat</p>	<p>tiedotetaan Vanajavesi- ja hanketyöstä</p> <p>Puheenvuoro Kärkölän vesi-illassa Teuronjoen patojen tilanteesta.</p> <p>Vauhtia vesienhoitoon III -hankkeen vesienhallintatoimien esittely Valta-kunnallisessa vesistökunnostusverkoston vuosiseminaarissa Turussa yhdessä KVVYn kanssa.</p> <p>Lukiovierailut osana rotary-yhteistyötä</p>	<p>esitysten laadinta, matkat</p>	<p>palaute</p>

	<p>Vanajaveden tila ennen ja nyt -esitys Hämeenlinnan keskikaupungin asukkaat ry:lle</p> <p>Onnittelupuhe Humppilan Entun lammen kunnostuksen valmistumisjuhlassa</p> <p>Hämeenlinnan vesihuoltoilta 9.9. esitelmä</p> <p>Pirkanmaan luonnon monimuotoisuus -yleisöilta, esitelmä 13.10.</p>		
--	--	--	--

c. vesistömatkailu

vastuuhenkilöt Mika S ja Heidi K

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
<p>Aiemmin laadittujen vesistömatkailumateriaalien ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> Talviaktiviteetit: avanto-uinti, retkiluistelu Melontareitit Vesiluontopolut Kalapaikat Pyöräilyreitit Järvisuunnistuskohteet 	<p>Varmistua, että aiemmin laaditut vesistömatkailumateriaalit tavoittavat kohdeyleisönsä (kts. myös kohta Viestintä) Suunnitellaan erillinen hanke reittien ja aktiviteettien julkaisualustan ja materiaalien päivittämiseen.</p> <p>Hankerahoitus saatu Linnaseutu ry:ltä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ylläpito 	<p>palaute</p>
<p>Vesistö- ja pyöräilymatkailuun liittyvä sidosryhmäyhteistyö</p> <p>Virkistysalueyhdistyksen kanssa yhteistyö</p>	<p>Esitellä ja markkinoida laadittuja vesistö- ja pyöräilymatkailumateriaaleja sekä kuunnella alueen toimijoiden tarpeita jatkoyhteistyöstä</p> <p>Visit Häme -sivuston uudistus ja reittien markkinointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> erilaiset tapaamiset, kokoukset ja tuotesittelyt markkinointi 	<p>yritysten ja muiden toimijoiden kokema hyöty</p>

d. ympäristökasvatus

vastuuhenkilöt Mika S ja Heidi K

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
<p>Päiväkotien luontotuokiot</p> <ul style="list-style-type: none"> Lähiluonnon ihmeitä Etelä-Hämeessä (LIEH) -hanke Laulanko-hanke 	<ul style="list-style-type: none"> vahvistaa lasten luontosuhdetta itse kokeilemalla, keksimällä ja tutkimalla mm. tutkimustuokiot sekä pilkki- ja onkipäivät toteutus luonnossa Laulanko-hankkeen luontotuokioita 7 kpl LIEH-hankkeen luontotuokioita 2 kpl 	<ul style="list-style-type: none"> LIEH: 8 kpl luontotuokioita (Riihimäki) Laulanko: 1 kpl luontotuokio 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät
<p>Alakoulujen luontotuokiot</p> <ul style="list-style-type: none"> 5-luokkalaisten muovitutkimukset Nuorten visio -hankkeen luontotuokiot 	<ul style="list-style-type: none"> vahvistaa lasten luontosuhdetta itse kokeilemalla, keksimällä ja tutkimalla mm. tutkimustuokiot sekä pilkki- ja onkipäivät toteutus luonnossa Luontotuokioita yhteensä 18 kpl 	<ul style="list-style-type: none"> Muovitutkimukset: 18 kpl Nuorten visio: 6 kpl luontotuokioita 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät
<p>Yläkoululaisten opetus</p> <ul style="list-style-type: none"> 4H metsäpäivät Ahvenistolla Lähikalaa lasten lautasilla II 	<ul style="list-style-type: none"> oman vesistön merkityksen ja arvon oivaltaminen 	<ul style="list-style-type: none"> metsäpäivät 2 kpl tutustumispäivä 1 kpl 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät

	<ul style="list-style-type: none"> uusien tietojen ja taitojen omaksuminen Vanajavesikeskuksen toimintaan tutustuminen <p>Kalankäsittelytuokioita 3 kpl 4H-metsäpäivät syyskuussa</p>	<ul style="list-style-type: none"> 12 kpl kalankäsittely- ja kokkauskursseja 	
Perhetapahtumat <ul style="list-style-type: none"> Lasten taidefestivaali Hippalot, teemana eläimet MLL pilkkipäivä liitalassa Kehitysvammaisten onkkipäivä 	<ul style="list-style-type: none"> vahvistaa lasten luontosuhdetta itse kokeilemalla, keksimällä ja tutkimalla <p>Kärkölän koulun pilkkitapahtuma, MLL onkkipäivä liitalassa, kehitysvammaisten onkkipäivä Hämeen-saarella, Hippalot</p>	<ul style="list-style-type: none"> työpajojen järjestäminen tilaisuuden järjestelyt, rahoitus 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät
Toisen asteen yhteistyö <ul style="list-style-type: none"> Lammin lukion ympäristölinja 	<ul style="list-style-type: none"> uusien tietojen ja taitojen omaksuminen <p>Vedentutkimustuokio yhteistyössä HS-Veden kanssa</p>	<ul style="list-style-type: none"> luennot tai työpajat maastopäivät 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät
Opettajien täydennyskoulutus <ul style="list-style-type: none"> Kestävä koulu -koulutuspäivä / LBA 	<ul style="list-style-type: none"> hyvien käytänteiden välittäminen ajankohtaisten menetelmien esittely <p>Koulutuspäivä LBA:lla 5.5.</p>	<ul style="list-style-type: none"> luennot tai työpajat 	<ul style="list-style-type: none"> palaute osallistujamäärät
Laite- ja materiaali-investoinnit <ul style="list-style-type: none"> Suomalaisuuden säätiön lahjoitus 	<ul style="list-style-type: none"> ympäristökasvatustyön tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> luupit ym. tutkimustarvikkeet 	<ul style="list-style-type: none"> raportointi vuoden lopussa

e. viestintä

vastuuhenkilöt Mika S ja Heidi K

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Lyhytelokuvat	Eri teemaisia lyhytelokuvia mahdollisuuksien mukaan	<ul style="list-style-type: none"> elokuvien suunnittelu ja kuvaus sekä editointi 	palaute
Juttujen kirjoittaminen ja ohjelmaideat medioille (Radio ja tv, lehdet)	tiedottaa ajankohtaisista asioista Vanajavesi-työssä ja vahvistaa yhteistyötä <ul style="list-style-type: none"> Hämeen Sanomien Vanajavesi -aukeama kaksi kertaa vuodessa muut <p>HäSan Vanajavesi-aukeama julkaistu keväällä ja syksyllä. Niskavuoren Sanomiin juttu Nuorten vision luontotuokioista YLEn radio- ja valtakunnallinen tv-uutiset koululaisten muovitutkimuksista ja hyytelösammaleläimestä</p>	<ul style="list-style-type: none"> yhteistyö toimijoiden kanssa omat artikkelit 	medianäkyvyys
Uutiskirjeet	Tiedottaa Vanajavesikeskuksen ajankohtaisista asioista. Kolme uutiskirjettä	<ul style="list-style-type: none"> uutiskirjeiden laadinta jakelun jatkuva päivitys 	
WWW-sivut <ul style="list-style-type: none"> hankesivujen päivitys vieraslajit lahjoitussivustokokonaisuus 	Tuotetaan tavoitettavaa ja hyödyllistä tietoa. Tiedotetaan sopivilta osin muiden toimijoiden vesistö- ja ympäristöhoitotoiminnasta. Julkaistu vieraslaji-teemasivut	<ul style="list-style-type: none"> Verkkosivujen päivittäminen Aineiston tuottaminen (kuvat, tekstit) 	<ul style="list-style-type: none"> palaute kävijämäärät
Sosiaalinen media: Facebook, Instagram	<ul style="list-style-type: none"> Tuotetaan tavoitettavaa ja hyödyllistä tietoa. Ohjataan kävijöitä www-sivuille 	<ul style="list-style-type: none"> sisällön tuottaminen sivuston boostaus 	<ul style="list-style-type: none"> Tykkääjien määrä.

	<ul style="list-style-type: none"> Tiedotetaan sopivilta osin muiden toimijoiden vesistö- ja ympäristönhoitotoiminnasta. Instagramin aktivointi 58 Fb- ja 17 Ig-päivitystä Hyytelösammaleläin-videolla 76 t. katsontakertaa (06/25) 		<ul style="list-style-type: none"> Artikkelien leviäminen.
Sähköisen kalapaikkaoppaan ylläpitäminen	<ul style="list-style-type: none"> vapaa-ajan kalastuksen lisääminen alueella tiedon ja palvelujen kerääminen yhteen Päivittäminen tarvittaessa 	ylläpito ja päivitys	<ul style="list-style-type: none"> palaute
Vieraslajitiedotus	<p>Tiedotetaan Vanajaveden alueen rantojen vieraslajeista, mm. isosorsimosta ja hyytelösammaleläimestä</p> <p>Julkaistu hyytelösammaleläin-esite yhdessä KVVYn kanssa. Tehty esittelyvideot hyytelösammaleläimestä sosiaaliseen mediaan.</p> <p>Päivitetty Syken ja Luken vieraslajit.fi -sivuston lajikorttien hyytelösammaleläin- ja isosorsimomateriaalia yhdessä KVVYn kanssa.</p> <p>Avustettu Pirkanmaan ELY-keskusta julkaisemaan vieraslaji-infoa.</p> <p>Tiedotettu vieraslajeista eri tapahtumissa.</p> <p>Isosorsimoesitelmä ELYn Rantaluontoklinikalla</p>	verkkoviestinnän, tapahtumien ja median kautta	näkyvyys

f. palvelut

vastuu: Tiimi

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Virtaamamittari, YSI-happimittari, ja muut maastovälineet	<ul style="list-style-type: none"> tarjota yhteistyöverkostolle mahdollisuus lainata virtaamamittaria ja muita hankittuja vesienhoitovälineitä; laaditaan VVK:n lainaamista välineistä yhteenvedo www-sivuille saada lisää tietoa vesien tilasta <p>Lainattu virtaama- ja happimittareita useille suojeluyhdistyksille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tiedotus raportointi 	<ul style="list-style-type: none"> palaute lainausmäärät maksatushakemuksen hyväksyminen medianäkyvyys
Onni-Monnin keikkakalenteri	Onni-Monni esiintyy yhteistyökumppaneiden tilaisuuksissa ilman VVK-tiimin tukea.	<ul style="list-style-type: none"> Onni-puku lainataan käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> Tilaisuuksien lukumäärä ja Onnia tapaamassa käyneen yleisön määrä.

Maksulliset palvelut <ul style="list-style-type: none"> • Muovikassi -ympäristökasvatushanke (Hml kaupunki) • Laulanko -hanke (KK Tavastia) 	Tehdään pienimuotoisia, Vanajavesikeskuksen toimintaan liittyviä vesienhoitoalan palveluja, joista saadaan maksu (esim. asiantuntija-artikkelien kirjoittaminen, luontokerhon vetäminen) Hankeyhteistyö Hämeenlinnan kaupungin ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian kanssa.	pienimuotoisesti, mahdollisuuksien ja työtilanteen mukaan	taloudellinen tuotto suhteessa työmäärään; saatu palaute työstä
--	---	---	---

Hiekkarannoilta löytyy monenlaista muoviroskaa. Hämeenlinnan Muovikassi -hankkeessa selvitetään mitä ja kuinka paljon. Kuva Heidi Kontio

III VANAJAVEDEN HOIDON JATKUVUUDEN TURVAAMINEN

a) uusien hankkeiden valmistelu

vastuhenkilö Eeva

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Ympäristökasvatustyö <ul style="list-style-type: none"> • Lähiluonnon ihmeitä Etelä-Pirkanmaalla • Lähikalaa lasten lautasille III 	Strategiatyön yhteydessä pohditaan ympäristökasvatustyön jatkon mahdollisuuksia. Viritetään uudenlaista ympäristökasvatustyötä Haku vuonna 2026	<ul style="list-style-type: none"> • uuden hankesuunnitelman laadinta • hanketukirahoituksen haku 	Onnistuminen rahoituksen hankinnassa
Pitkän aikavälin tavoite, "pöytälaatikkohankkeet" <ul style="list-style-type: none"> • esim. Vanajaveden vesierinnön jäljillä – hanke • muu kehittämishanke 	Valmisteilla on hankeaihio tai –aihoita, joita voidaan jatkojalostaa nopealla aikataululla, mikäli sopiva rahoituslähde ilmenee	<ul style="list-style-type: none"> • Hankesuunnittelu • Rahoituksen hakeminen uudistetulla hakemuksella 	Onnistuminen rahoituksen hankinnassa

Muiden toimijoiden hankeaihioiden kehittäminen	Tuetaan kumppaneita hankeaihioiden kehittämisessä	Asiantuntija-apu VIIVI-hanke	
Opitaan lisää ojista -hankkeelle jatkoa yhdessä HAMKin ja KVVY:n sekä muiden kumppanien kanssa	Hankehaku OLO-hankkeen jatkoille syksyllä, osallistuttu suunnittelukouksiin.		
Luonnon monimuotoisuuden hoidon jatkohankkeiden valmistelu – Järjestö-Helmi -ohjelmasta	Haetaan rahoitusta Järjestö-Helmi –ohjelman hankkeelle, joka toteuttaa esim. lintuvesien kunnostamista tai muuta vesistöihin liittyvää heikentyneen elinympäristötyypin hoitoa. Järjestö-HELMI -ohjelma ei avaa enää rahoitushakua.	<ul style="list-style-type: none"> hankesuunnittelu 	
Vauhtia vesienhoitoon IV – hanke yhdessä KVVYn kanssa	Haetaan ja saadaan rahoitusta Pirkanmaan ELY-keskuksesta Maaseuturahastosta tiedonvälityshankkeelle. Hankkeelle saatu rahoitus, hanke alkaa marraskuussa 2025	Hankehakemuksen laatiminen yhteistyössä KVVYn kanssa. Osatoteuttaja	Onnistuminen rahoituksen saamisessa.
ELYjen vesienhoitoavustus-rahoitteisten hankkeiden hakeminen	Haetaan syksyllä 2025 yhtä tai useampaa ELYn vesienhoidon avustushanketta myöhemmin tarkentuvalla teemalla tai kohteella. Ei haettu ELYjen avustuksia.	Hankesuunnitelman laatiminen ja hankkeen hakeminen.	Onnistuminen rahoituksen saamisessa.
Luontomatkailu <ul style="list-style-type: none"> melonta- ja pyöräilyreittien sekä vesiluontopolkujen kehittäminen 	Haetaan rahoitusta kehityshankkeeseen, jossa kehitetään luontomatkailureittien näkyvyyttä verkossa Rahoitus saatu	Hankesuunnitelman laatiminen ja hankkeen hakeminen.	Onnistuminen rahoituksen saamisessa.
Campus Aqua (HAMK-yhteistyö)	Vesialan osaamisen kehittäminen alueella Hankkeelle saatu rahoitus	Ollaan mukana soveltuvin osin	

Uudet lahjoitusvaroin hankitut mikroskoopit avasivat uusia pienen mittakaavan maailmoja. Kuva Suvi Mäkelä.

b) varainhankinta ja kumppanuusyhteistyö

vastuuhenkilö Eeva

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Kuntarahoittajayhteistyö <ul style="list-style-type: none"> Kuntarahoituskauden 2026-29 neuvottelut 	<ul style="list-style-type: none"> vahva tuki toiminnalle kunnista jatkuu win-win-yhteistyö seuraava rahoituskausi indeksikorotetulla rahoituksella <p>Kuntiin on lähetetty asiaa koskeva materiaali, keskustelut käynnissä</p>	<ul style="list-style-type: none"> kontaktointi ja erikseen sovittavat neuvottelut ja toiminnan esittelyt kuntarahoittajien laskutus toteutetaan ja raportoidaan toimenpiteitä eri kuntien alueella 	<ul style="list-style-type: none"> Rahoitussopimukset kunnilta saatu palaute onnistuminen win-win-yhteistyön luomisessa
Yritysrahoituksen ja yksityislahjoittajien aktivointi provisiopohjaisen varainhankkijan mahdollinen käyttö	<p>Tukirahaa saadaan lisättyä huomattavasti</p> <p>keskustelut käynnissä</p>	<p>Suunnitellaan ja toteutetaan varainhankinta-teemasivu, jonka taustatyössä konsultoidaan alueen yrityskenttää hyvin tuntevia.</p>	<p>www-sivut ja niiden toimivuus.</p> <p>Saadun rahoituksen määrä</p>
Muu rahoitus: olemassa olevien säätiöiden kytkentä, muiden taloudellista tukea tuovien yhteistyömallien kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> rahoituksen hankinta yhteistyöverkoston vahvistaminen ja laajentaminen näkyvyys luodaan hyviä yhteistyösuhteita muihin alueella toimiviin säätiöihin sekä muihin toimijoihin varsinkin LBAYS, Vesijärvisäätiö <p>Osallistuminen LBAYSin ympäristölounaalle, Yhteishanke Vesijärvisäätiön</p>	<p>yhteydet relevantteihin säätiöihin ja kumppaneihin, yhteistyöneuvottelut</p>	<p>saadun muun rahoituksen määrä, onnistuminen win-win-yhteistyön luomisessa</p>

	kanssa, yhteinen toimintapäivä Vesijärvisäätiön kanssa.		
--	---	--	--

Yritysrahoituskeskustelut Perttulan laavulla – apuna Kalevi Lauronen, Mika Helin ja Marko Ahtiainen. Kuva Suvi Mäkelä.

Yhteistyö pääyhteistyökumppaneiden kanssa

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Yhteistyö pääyhteistyökumppaneiden kanssa <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyökumppanuuskauden 2026-29 neuvottelut 	<ul style="list-style-type: none"> vahva tuki toiminnalle nykyisiltä pääyhteistyökumppaneilta jatkuu Saadaan uusia pääyhteistyökumppaneita win-win-yhteistyö kaikkien kumppaneiden kanssa toteutetaan sovittuja toimenpiteitä (tavoitteena tasapaino käytettävissä olevien resurssien suhteen ja kumppaneiden tasapuolinen kohtelu) 	Kumppanuusneuvottelut yritysten kanssa. Uusien pääyhteistyökumppanuuk-sien tunnustelu.	Yritysyhteistyö-sopimukset. kumppaneilta saatu palaute, onnistuminen win-win-yhteis-työn luomisessa
Hämeen Sanomat Oy	<ul style="list-style-type: none"> Vanajavesi-aukeamat ilmaiset ilmoitukset muut toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan Kevään aukeama 7.5.	Vanajavesi-aukeamien ideointi ja osittainen sisällön tuotanto	
OP Häme	toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan	<ul style="list-style-type: none"> OP-metsätilaisuus Metsä-keskuksen kanssa muut 	palaute, osallis-tujamäärät
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	mahdolliset toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan		
HS-Vesi Oy	toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan		
Tervakoski Oy, delfortgroup AG	toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan	Osallistuminen Tervafest -tapahtu-maan	

HAMK	<ul style="list-style-type: none"> Vauhtia vesistöinvestointeihin –yhteistyö HAMK kanssa luennot ja maastopäivät kestävän kehityksen opiskelijoille Opitaan lisää ojista-hankeyhteistyö <p>Toteutunut suunnitellusti, uutena avauksena kosteik- kosuunnittelijakoulutus</p>	hankkeiden toimien toteuttaminen	
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan; Lammin lukion luonnontieteellinen painotus		
Osuuskauppa Hämeenmaa	toimenpiteet sovitaan tarkemmin vuoden mittaan		

IV TALOUSHALLINTO JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

vastuu Eeva, Päivi L ja muut

Tehtävä	Tavoitteet	Panokset	Mittarit
Vanajavesisäätiön hallitus-työskentely	<ul style="list-style-type: none"> Hallitus ohjaa säätiön toimintaa viisaasti, sujuvasti ja hyvässä hengessä Vanajavesikeskuksen toimintaedellytyksistä huolehtiminen ja niiden vahvistaminen Vanajavesikeskuksen toiminta on tuloksellista ja vaikuttavaa. 	<ul style="list-style-type: none"> säätiön hallituksen kokousten valmistelu ja toteutus, kokouksia 4-5 kpl/v strategian laatiminen kaudelle 2026-2030 säätiön vuoden 2024 toimintakertomuksen laadinta säätiön toiminta- ja rahoitussuunnitelman laadinta vuodelle 2025 	hallituksen työskentelyn viisaus, sujuvuus ja yhteishenki
Talouteen liittyvät lakisääteiset raportit ja selvitykset	Säätiön taloutta ja muuta toimintaa hoidetaan vastuullisesti, luotettavasti ja moitteettomasti.	<ul style="list-style-type: none"> tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinta (yhteistyö Gallant Oy) Uusi tilitoimisto: Hämeen Setlementti ry/Sara Löyttyjärvi tilintarkastus vuosiselvitys 2024 säätiörekisterille 	<ul style="list-style-type: none"> palaute tilintarkastajalta mahdollinen palaute säätiörekisteriltä
Tilitoimiston vaihtuminen vuoden vaihteessa 2024-2025	Tilitoimiston vaihtuminen ja siirtyminen sähköiseen järjestelmään tapahtuu mahdollisimman sujuvasti. Vuosiselvitys säätiörekisterille jätetty. Yhteistyö kirjanpitäjän kanssa erittäin sujuvaa ja sähköiseen järjestelmään siirtyminen onnistunut ilman suurempia vaikeuksia.		
Neuvottelukunnan työskentely	Arvovaltainen neuvottelukunta, joka koostuu korkean tason asiantuntijoista ja visiönääreistä, tuo Vanajavesityöhön kokemuksensa, näkemyksensä ja arvokasta asiantuntemustaan yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.	säätiön neuvottelukunnan kokouksien järjestäminen 1 kertaa/v	toiminnan sujuvuus ja yhteishenki; saatu palaute

	Kokous 19.9. 2025 teemana vesien säännöstely ja vael-lusesteiden poisto Lammin biologisella asemalla.		
Vauhtia vesistöinvestoin-teihin -hankkeen koordi-nointi, raportointi, talou-den seuranta ja maksatuk-set	Hankkeen koordinointi, hal-linnointi ja raportointi sujuu. Maksatukset haettu ja saatu täysimääräisenä.	<ul style="list-style-type: none"> kululaskelmien toimittami-nen HAMKille ja hankkeen koordinointi laskelmien laadinta 	<ul style="list-style-type: none"> palaute ohjausryhmältä määraaikojen mukai-sesti toimiminen maksatusten hyväk-syntä ongelmitta
Muiden hankkeiden ja ELY-jen avustusten haku- ja maksatus- sekä raportoin-tityöt	Tuottaa tarvittavat suunnitel-mat, raportit ja muu doku-mentointi hankkeiden hake-mista ja maksatusta silmällä pitäen. Maksatukset haettu ja saatu ajallaan.	Hankkeiden raportointi ja maksatushakemusten laa-dinta; uusien hanketukiavus-tusten haku ELYistä	<ul style="list-style-type: none"> Onnistuneet hakemuk-set ja rahoituspäätökset Kulujen hyväksyntä maksatuksessa
Väliaikaisrahoituksen han-kinta	pyydetään tarvittaessa väliai-kaisrahoitusta Hämeenlinnan kaupungilta. Ei tarvetta väliaikaisrahoituk-selle.	<ul style="list-style-type: none"> ei tarvittane vuonna 2025 	<ul style="list-style-type: none"> väliaikaisrahoituksen järjestyminen
Koko VVK:n toiminnan suunnittelu, johtaminen ja raportointi (EE)	VVK toimii strategisesti, tulok-sekkaasti ja tehokkaasti. Toiminta järkevää.	<ul style="list-style-type: none"> hallituksen päätösten toi-meenpano ja muu strate-gian toteuttaminen VVK vuosiraportin 2024 laa-dinta VVK vuosisuunnitelman 2025 laadinta talousseuranta ja -ohjaus tiimin vetäminen ja muu esi-miestyö 	<ul style="list-style-type: none"> toiminnan tuloksekkuus ja tehokkuus raporttien selkeys ja käyttökelpoisuus, niiden laadinnan kustannuste-hokkuus työyhteisön toimivuus
Vanajavesikeskuksen tiimi-palaverit Yhteydet Vanajavesikes-kuksen asiantuntijaryhmiin ja sidosryhmiin <ul style="list-style-type: none"> Kuntayhdyshenkilöt VVK:n vesijaosto Hämeen ELY-keskus Hämeen virkistys-alueyhdistys Hämeen liitto HAMK Hämeenlinnan kau-punki 	<ul style="list-style-type: none"> Toimielimet ja ryhmät kokoontuvat sovituksessa aikataulussa, kokoukset ovat hyvin järjesteltyjä ja valmisteltuja sekä sisältä-än mielenkiintoisia. Tarvittavat asiakirjat (kutsut, asialistat, muis-tiot/pöytäkirjat) tuote-taan ajoissa ja tarvitta-vassa laajuudessa. <p>Yhteydenpito on luontevaa ja keskustelevaa sekä ideari-kasta. Tieto ja ajatukset kul-kevat molempiin suuntiin.</p> <p>Tiimipalaverit pidetty noin kerran kuukaudessa.</p> <p>Vesijaosto kokoontunut neljä kertaa: 3.3. ja 22.5.(maasto-retki Pirkanmaan raakko-joille), 29.9 ja 24.11.</p> <p>ELY-VVK -yhteistyökokouksia kolme; 9.1., 3.6., 30.9.</p>	<p>Kokousten järjestelyvastuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuntayhdyshenkilötapaami-set 1 kerta vuodessa Vesijaoston kokoukset n. 2-3 kk välein, maastoretkeily kerran vuodessa Hämeen ELY-keskuksen yh-teistyökokoukset n. 2-3 ker-taa vuodessa 	<p>Toteutuneet kokoukset ja niiden dokumentointi</p> <ul style="list-style-type: none"> Kokouksiin osallistuvien henkilöiden panos (läs-näolo, osallistuminen keskusteluun)

	<p>Kuntayhdysheiköiden ta- paaminen 9.10. Tammelassa.</p> <p>ProAgrian Hurahda Hämeeseen -työpaja 29.1.</p> <p>Hämeenlinnan kaupungin LUMO- ja hulevesien hallintasuunnitelmien laadintaan osallistuminen. Yhteistyö opetustoimen kanssa muovitutkimushankkeessa.</p> <p>Janakkalan pohjaveden suo- jeluunnielman laadinta- hankkeen ohjausryhmän ko- kousket.</p> <p>Pirkanmaan luonnon moni- muotoisuusohjelman laatimi- sen työpaja.</p>		
Vertaistuki vesienhoito-or- ganisaatioita suunnittele- ville toimijoille	Annamme kokemukseen pe- rustuvaa vertaistukea ja neu- voja toimijoille, jotka suunnit- televat vesienhoito-organi- saatioiden perustamista	<ul style="list-style-type: none"> ohjausryhmiin ja kehityspa- lavereihin osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> kokemustemme hyödyllisyys muille toimijoille
Vuokra, vakuutukset, työ- terveys, atk- ja puhelinyh- teydet ym. (Päivi)	Toimitilat ovat tarkoituksen- mukaiset ja työntekijöillä on käytössä tarvittavat työväli- neet. Työterveyshuolto toimii ja vakuutukset kattavat riittä- vän hyvin.	<ul style="list-style-type: none"> yhteydenpito palveluntarjo- ajiin tarvittaessa ylläpidetään olemassa ole- vat olosuhteet 	<ul style="list-style-type: none"> toimitilojen ja työkalu- jen toimivuus
Laskutus, laskujen maksu, palkkojen maksu, kirjan- pito ym. (Päivi)	Rahaliikenne sujuu niin kuin pitääkin. Kehitetään talous- hallintoa muuttuvia tarpeita vastaavaksi.	<ul style="list-style-type: none"> oma laskutus ja laskujen maksu Hämeen Settlementti Ry: pal- kanmaksu ja kirjanpito 	<ul style="list-style-type: none"> laskujen maksu ja lasku- tus oikea-aikaisesti palkanmaksun sujuvuus
Tiimin työhyvinvointi, kou- lutus, virkistys	<ul style="list-style-type: none"> hyvä jaksamistaso kai- killa tiimin jäsenillä ei liikaa ylitöitä kaikilla mahdollisuus op- pia uutta <p>Tiimi on opiskellut paikkatie- toasioita Tuomas Miettisen kanssa toimistolla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> viikkoliikunta mahdollisuuk- sien mukaan, retki, virkistys- tilaisuudet, TET-jaksot, kou- luttautumismahdollisuudet, lounassetelit, lehtitilaukset, työtilojen viihtyisyys 	<ul style="list-style-type: none"> sairauspoissaolot ylityötunnit jaksamistaso työyhteisön henki koulutuspäivien lkm kivojen retkien tunti- määrä
Rekrytointi, pääsihteeri	Jos resurssit sen sallivat, rek- rytoidaan pääsihteeri	<ul style="list-style-type: none"> mahdolliset rekrytointihaut ja haastattelut perehdytys 	
Rekrytointi, kausityönteki- jät	Jos resurssit sallivat, valitaan hanketyöhön soveltuva tai so- veltuvia harjoittelijoita tai muuta lyhytaikaisia työnteki- jaitä. Rekrytoitu kaksi kesätyönteki- kijää, joiden palkkarahat saa- daan suurelta osin hank- keista.	<ul style="list-style-type: none"> Perehdytys tai työn ohjaus 	<ul style="list-style-type: none"> Työkuukausien määrä